

Integrations- och jämställdhetsdepartementet

Enheten för diskrimineringsfrågor

Utförande och redovisning av uppdraget till Sametinget

Bakgrund

Sverige har genom ratificeringen av ramkonventionen om skydd för nationella minoriteter, SÖ 2000:2, och den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk (minoritetsspråkskonventionen), SÖ 2000:3, förbundit sig att tillse att berörda myndigheter, organisationer och personer informeras om rättigheter och skyldigheter enligt konventionerna. Europarådets ministerråd har rekommenderat Sverige att vidta ytterligare åtgärder för att öka kunskapen och medvetenheten om åtagandena i minoritetskonventionerna och de nationella minoriteterna i samhället. Enligt Europarådet är det särskilt viktigt att inkludera lokala myndigheter i sådana initiativ.

I regeringens proposition 2008/09:158 *Från erkännande till egenmakt – regeringens strategi för de nationella minoriteterna* konstateras att kunskapen och medvetenheten om de internationella åtagandena och de nationella minoriteterna och minoritetsrättigheter behöver öka för att efterlevnaden ska förbättras. Regeringen bedömde därför att Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget bör ges i uppdrag att genomföra kunskapshöjande insatser. Riksdagen har den 10 juni 2009 antagit propositionen.

I propositionen föreslås även en utvidgning av förvaltningsområdena för finska och samiska språken, vilket innebär att fler enskilda berörs av språkrättigheter. Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget ges bl.a. i ansvar att genom rådgivning, information och liknande verksamhet bistå andra förvaltningsmyndigheter vid tillämpningen av den nya lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

I propositionen konstateras vidare att diskriminering av de nationella minoriteterna behöver bekämpas och synliggöras. Diskrimineringslagen

(2008:567) ger goda förutsättningar att bekämpa diskriminering som drabbar enskilda som tillhör de nationella minoriteterna. Regeringen konstaterar i detta sammanhang att det finns ett behov av att öka kunskapen om diskrimineringsfrågor och hur de nationella minoriteterna ska kunna ta till vara sina rättigheter.

Skälen för regeringens beslut

Regeringen anser att kunskapen och medvetenheten om Sveriges minoritetsåtaganden och minoritetspolitikens syften behöver förbättras såväl vad gäller det offentliga skyldigheter och individers rättigheter. I detta ingår kunskap om minoritetsspråks- och diskrimineringslagstiftning. Även kunskapen om de nationella minoriteterna och deras historia behöver förbättras eftersom det skulle kunna motverka fördomar och diskriminering. Fördjupad kunskap om de nationella minoriteterna skulle också öka förståelsen för varför det är så viktigt att majoritetssamhället bistår i strävan att bevara de nationella minoriteternas språk och kultur.

Regeringen bedömer att det finns behov av statliga informations- och kompetenshöjande insatser på området. Syftet med insatserna ska vara att synliggöra de nationella minoriteterna och sprida kunskap om minoritetsrättigheter till beslutsfattare, tjänstemän, de nationella minoriteterna och allmänheten samt sprida kunskap om diskrimineringslagstiftningen till de nationella minoriteterna. Det finns också ett behov av att sprida kunskap om de nationella minoritetsspråkens utsatta situation och därmed öka majoritetssamhällets förståelse för språkbevarande insatser (prop. 2008/09:158 s. 53).

Sametinget har på regeringens uppdrag gjort en förstudie rörande en hemsida rörande de nationella minoriteterna. Uppdraget redovisades i mars 2008. I propositionen 2008/09:158 aviseras att Sametinget ska ges i uppdrag att skapa och ansvara för en sådan hemsida. Regeringen anser att en sådan hemsida är ett effektivt sätt att sprida kunskap och information både på svenska och nationella minoritetsspråk. Genom att samla information på ett ställe kan även arbetet med att utvidga förvaltningsområdena för finska och samiska underlättas.

Syftet med hemsidan ska vara att

- öka majoritetsbefolkningens, beslutsfattares, tjänstemäns och de nationella minoriteternas kunskap om Sveriges internationella minoritetsåtaganden och minoritets- och diskrimineringslagstiftning,
- underlätta arbetet inom förvaltningsområdena genom att samla material som rör de nationella minoriteterna på ett ställe samt

– sprida kunskap som bidrar till att bevara de nationella minoritetsspråken som levande språk i Sverige.

Utförandet av uppdraget

Sametinget ges i uppdrag att under 2009 påbörja arbetet med att etablera en hemsida rörande nationella minoriteter. Uppdraget ska genomföras i nära samarbete med Länsstyrelsen i Stockholms län, och i samråd med Diskrimineringsombudsmannen, Skolverket och företrädare för de nationella minoriteterna.

Under 2009 ska Sametinget i första hand möjliggöra att material rörande minoritetskonventionerna, den svenska minoritetspolitikens målsättning samt minoritets- och diskrimineringslagstiftning blir tillgänglig på denna hemsida för att informera enskilda om deras rättigheter och för att informera förvaltningsmyndigheter om deras skyldigheter. För att underlätta arbetet med att genomföra den minoritetspolitiska strategin bör även befintligt informationsmaterial, handböcker och blanketter på minoritetsspråk göras tillgängliga via sidan.

I ett senare skede av arbetet med att etablera hemsidan är det viktigt att även göra annan typ av information, som stärker de nationella minoriteternas strävanden att bevara sitt språk och sin kultur, tillgänglig på eller via hemsidan, bl.a. material rörande språklig revitalisering, tvåspråkighet, skol- och utbildningsmaterial på minoritetsspråk, nätverksarbete samt rapporter från myndigheter och organisationer som rör nationella minoriteter. Det ska också finnas möjlighet att lägga in material rörande respektive minoritet, till exempel länkar till organisationers egna sidor och minoritetsspråkigt material. Detta framtida behov ska beaktas vid uppbyggnaden.

Sametinget ska hålla Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet) kontinuerligt informerat om hur arbetet fortskrider.